

گزارش، خبر، مجامع علمی

مجله روانشناسی و مقالات دریافتی

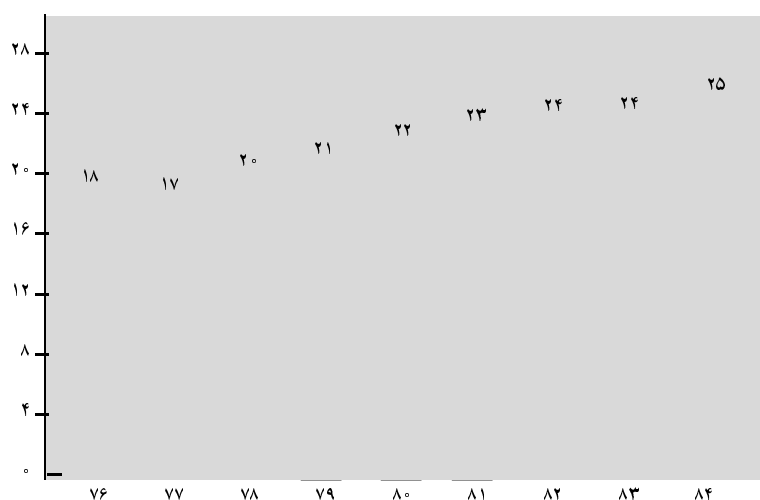
جواد اژه‌ای

از تابستان سال ۱۳۷۶ که شماره بهار «مجله روانشناسی» بدست چاپ سپرده شد، تا انتهای سال ۱۳۸۴ یعنی در طول ۹ سال، از این مجله ۳۶ شماره، در برگیرنده ۱۹۳ مقاله از بیش از ۲۴۵ محقق و پژوهشگر به چاپ رسیده است. همانگونه که در مقدمه شماره ۳۷ اشاره شد، به علت تراکم بیش از حد مقالات ارسالی، هیئت تحریریه تصمیم گرفت ۱۵ درصد بر حجم مجله بیفزاید. لذا گزارشی تفکیکی از «مقالات دریافتی»، «مقالات پذیرفته شده»، «مقالات رد شده» و «مقالات در دست بررسی» در طول سالهای ۷۶ تا ۷۹ به صورت تجمعی و سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴ به صورت تفکیکی را به اطلاع می‌رسانیم.

در طول سالهای ۷۶ تا ۷۹ در آرشیو مجله، ۷۲ مقاله «پذیرفته نشده» و ۷۶ مقاله «به چاپ رسیده» در ۱۶ شماره ملاحظه می‌شود. در چهار شماره اول جمعاً ۱۸ مقاله در کنار برخی از گزارش‌ها به چاپ رسیده است، در چهار شماره دوم (۱۳۷۷)، جمع مقالات چاپ شده به ۱۷ مقاله می‌رسد، در چهار شماره سوم (۱۳۷۸)، جمعاً ۲۰ مقاله به چاپ رسیده است که این تعداد در چهار شماره سال چهارم (۱۳۷۹)، به ۲۱ مقاله رسیده است. در طول این چهار سال، جمعاً ۷۶ مقاله توسط هیئت تحریریه «مورد قبول» - میانگین ۷۵ / ۴ - قرار گرفته است و همانطور که آمد ۷۲ مقاله نیز قابل پذیرش تشخیص داده نشده است که جمعاً ۱۴۸ مقاله می‌شود. مقالات ارسالی از سوی محققین و پژوهشگران به صورت میانگین در طول این ۴ سال - البته با تفاوت طبیعی تعداد در هر سال - ۳۷ مقاله می‌باشد.

○ از سال ۱۳۸۰ روند صعودی ارسال مقالات، مجله را به اجبار در وضعیتی قرار داد تا ابتدا با

افزایش مقالات - چاپ ۲۲ مقاله (در این سال) - در سال ۸۴ به ۲۵ مقاله افزایش یابد. که نسبت به میانگین سال اول و دوم انتشار مجله نزدیک به ۴۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. (نمودار ۱)

نمودار ۱ - افزایش سالیانه چاپ تعداد مقالات «مجله روانشناسی» در طول ۹ سال انتشار

○ چنانچه افزایش بیشتری که برای سال ۸۵ در نظر گرفته شده است را نسبت به دو سال اول در نظر بگیریم (با توجه به دو شماره ۳۷ و ۳۸) از امسال نسبت به دو سال اول انتشار مجله، ۶۰ درصد افزایش در چاپ مقالات مشاهده می‌شود که با حذف زواید مجله، به حداقل رساندن صفحات اختصاص یافته به فهرست «فارسی» و «لاتین» و معرفی فارسی و لاتین «هیئت تحریریه» و فشرده کردن اخبار، از نظر تعداد صفحات، حدود چهارده درصد تا سال ۱۳۸۴ و در سال ۱۳۸۵ حداکثر ۳۰ درصد بر صفحات مجله افزوده‌ایم که نسبت به افزایش تعداد مقالات (۶۰ درصد) یک صرفه جویی را هم نشان می‌دهد.

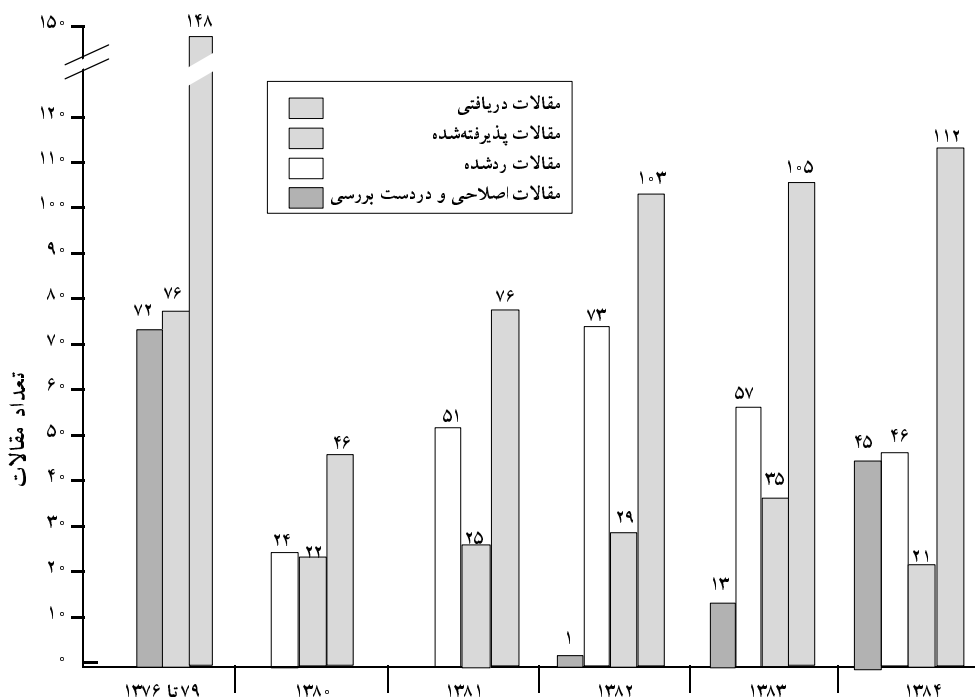
○ آنچه در جدول ۱ و نمودار ۲ مشاهده می‌شود افزایش سالیانه مقالات ارسالی به دفتر «مجله روانشناسی» است و وقت عظیمی که حداقل جهت «بررسی مقدماتی» با میانگین سه داور، «بررسی

جدول ۱ - نمودار کل مقالات دریافتی «مجله روانشناسی» از ۱۳۷۶ تا اسفند ۱۳۸۴

به تفکیک «پذیرفته شده»، «رد شده» و «در دست بررسی»

وضعیت مقاله	سال	۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	جمع
پذیرش		۷۶	۲۲	۲۵	۲۹	۳۵	۲۱	۲۰۶
رده شده		۷۲	۲۴	۵۱	۷۳	۵۷	۴۶	۳۲۰
در دست بررسی		-	-	-	۱	۱۳	۴۵	۶۴
جمع		۱۴۸	۴۶	۷۶	۱۰۳	۱۰۵	۱۱۲	۵۹۰

میانی» توسط هیئت تحریریه و «بررسی نهایی» با دو ویرایشگر و یک ناظر اضافی جهت بررسی منابع لاتین در مورد مقالات «پذیرفته شده» صرف می‌گردد. دو ویرایشگر و ناظر ذکر شده حداقل دو بار مقالات را قبل و بعد از تایپ نهایی مورد بررسی قرار می‌دهند. دو نفر نیز بر «چکیده‌های انگلیسی» مقالات پذیرفته شده نظارت می‌نمایند. «ارسال اشکالات» داوران توسط مجله برای مؤلفین، «دریافت اشکالات» از سوی آنها و ارسال مجدد آن برای داوران، بازگشت اعلام نظر داوران در مورد «رفع» یا «عدم رفع» اشکالات مطروحه و بعد جمع‌بندی در مورد «پذیرش» یا «عدم پذیرش» نهایی، در روند بررسی مجله، «مسیر میانی» مقالاتی است که در بررسی اولیه «رد» نشده‌اند و داوران نظر به رفع اشکالات مقاله داده‌اند. آنچه برای مجله مایه سربلندی است - به شهادت مقالات چاپ شده و افرادی که مقالات آنها به چاپ رسیده‌است - نگاه علمی به مقالات دریافتی و پرهیز نمودن از هرگونه رفاقت غیر علمی یا تنگ نظری نسبت به سلیقه‌های دیگر است.

نمودار ۲- مقالات دریافتی مجله در طول سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ به تفکیک «پذیرفته شده»، «رد شده» و «در دست بررسی»

○ و حرف آخر اینکه به یقین می‌توان ادعا کرد «مجله روانشناسی» تنها یا از معدود مجله‌هایی است که پرونده کلیه مقالات «پذیرفته شده» از اولین شماره و «مقالات رد شده» از سال دوم تا کنون را به صورت تفکیک شده در آرشیو خود نگهداری می‌کند و اینکه «رد نمودن» مقالات بمعنای کم

ارزش بودن آنها نیست.

دومین کنگره سراسری آسیب‌شناسی خانواده در ایران

دکتر علی‌زاده‌محمدی

«دومین کنگره سراسری آسیب‌شناسی خانواده در ایران» با هدف فراهم کردن فضای مناسب برای تبادل نظر و تضارب آرای پژوهشگران و متخصصان رشته‌های مختلف علمی و زمینه‌سازی برای گسترش همکاری‌های بین رشته‌ای و توسعه تحقیقات بنیادی و کاربردی در زمینه «مسایل خانواده در ایران» در ۲۵ تا ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۸۵ برگزار شد.

از آنجا که کاربرد نظرات و رویکردهایی که غالباً در ساختارهای فرهنگی متفاوت خصوصاً غرب تهیه و تنظیم شده است، در جامعه ایران با چالش‌های فرهنگی و بومی فراوانی مواجه است، از این رو خانواده ایرانی نیازمند شناخت ساختارها، فرایندها و نیز رویکردهای آسیب‌شناختی و مداخله‌ای خاص خود می‌باشد، این مهم بر عهده گروه کثیری از روانشناسان و پژوهشگران است که به طور بین رشته‌ای در ارتباط با موضوع «خانواده» کار می‌کنند. با اتخاذ چنین رویکردی، «دومین کنگره سراسری آسیب‌شناسی خانواده در ایران» سازماندهی شد. محورها و موضوعات مورد بحث کنگره عناوین «آسیب‌های اجتماعی و خانواده»، «خانواده و نیازهای ویژه»، «خانواده درمانگری»، «خانواده و ساختارهای فرهنگی»، «جوانان»، «خانواده و ازدواج»، «خانواده و سیاست‌گذاری اجتماعی»، «خانواده و تربیت»، «خانواده، خلاءها و نیازهای حقوقی»، «روشهای سنجش و ارزیابی خانواده»، «خانواده و نهادهای اجتماعی همجوار» در برداشت. در این کنگره پژوهشگران و متخصصان رشته‌های علمی مرتبط با خانواده، مانند روانشناسی، روانپزشکی، مشاوره، مددکاری اجتماعی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، سیاست‌گذاری اجتماعی، بهداشت خانواده، تعلیم و تربیت، حقوق، علوم اسلامی و پزشکی اجتماعی شرکت داشته و ارائه مقاله نمودند. در مجموع تعداد ۵۹۰ مقاله به صورت چکیده و ۲۸ طرح کارگاه آموزشی ارسال شده بود که، ۶۰ مقاله برای رایه به صورت سخنرانی و ۳۰۰ مقاله به صورت پوستر رایه گردید.

از ویژگیهای مهم این کنگره برگزاری ۶ میزگرد با حضور نمایندگان از وزارت آموزش و پرورش، وزارت رفاه، وزارت تعاون، وزارت بهداشت، سازمان ملی جوانان و قوه قضائیه با حضور اساتید دانشگاههای مختلف کشور بود. عناوین میزگردها به این شرح بود: «رفتارهای پرخطر جنسی جوانان»، «قوانین طلاق و مشکلات آن»، «آموزش خانواده در ایران؛ ضرورتها و چالشها»، «راهبردهای اردکردن خانواده در برنامه‌پیشگیری از اعتیاد، والدین و سردرگمی در تربیت فرزندان و

خانواده» و «مشکلات ساختاری و بیماریهای مزمن». همچنین ۲۰ کارگاه آموزشی به صورت موازی در دو روز پایانی کنگره برگزار شد از جمله کارگاههای این کنگره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

«اختلالات رفتاری و جنسی ناشی از سوء مصرف اینترنت»، «مهار خشم در روابط زوجین»، «مد اخلات بهنگام روانشناختی برای کودکان بازمانده از بلایای طبیعی»، «مد اخله‌های پارادوکسیکال در خانواده درمانگری»، «همسرگزینی در جامعه جدید»، «کاربرد روش PMT در حل مشکلات رفتاری کودکان»، «هنر درمانگری خانواده»، «نقش‌های مخرب اعضای خانواده‌های ناکارآمد»، «مطالعات کیفی در تحقیقات خانواده»، «راهبردهای افزایش هوش هیجانی در سیستم خانواده»، «روشهای کار با خانواده‌های دارای بیمار مزمن»، «زوج درمانگری سیستمی - رفتاری»، «اشتغال و خانواده از دیدگاه جامعه‌شناسی» و «کاربرد شیوه‌های شناختی- رفتاری در زوج درمانگری بر اساس فرهنگ ایرانی».

در برگزاری این کنگره سازمان‌ها و انجمن‌های علمی، مراکز و نهادهای دولتی شامل: «انجمن ایرانی روانشناسی»، «انجمن روانشناسی بالینی ایران»، «انجمن روانشناسی بالینی کودک و نوجوان ایران»، «سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران»، «معاونت پژوهشی بنیاد شهید و امور ایثارگران»، «معاونت فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری»، «دفتر مرکزی مشاوره» وزارت علوم، «معاونت اجتماعی» وزارت کشور، «شبکه دوم سیما»، «شرکت بیمه دانا» و «معاونت اجتماعی» نیروی انتظامی همکاری داشتند.

